

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
GYULAFEHÉRVÁR (VÁR)
Telefon szám 16.

LAPTULAJDONOS
Az Erdélyi Róm. Kath. Irodalmi Társulat.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre — — — — — 8 kor
Félévre — — — — — 4 ..
Negyedévre — — — — — 2 ..
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Őszentsége államtitkári hivatalától.

25.552 szám.

Nagyméltóságú és Főtisztelendő Úram!

A szentséges Átyának saját nevedben és híveid nevében felajánlott Péterfillér-adományt, melyet a bécsi apostoli nuncius közvetítésével köldöttél, sietlen Őszentségének átadni.

A fiai ragaszkodásnak és hódolatnak ezen megnyilatkozását atyai szeretettel fogadván Őszentsége, különös dicsérettel emlékezett meg ezen bözgőségéről, mellyel a li nehéz körülményeitek között is a szentszéknek mostani inséges helyzetében segítségére sietél. Mindezekért Neked és a gondjaidra bízott híveknek apostoli áldását küldi.

Örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy Neked Nagyméltóságú és Főtisztelendő Úram nagyrebecsülésemet kifejezzem, mellyel maradok készséges híve.

Kelt a Valikánban, 1917. év jan. 31.

Gasparri Péter, bíboros.

Nagyméltóságú és Főtisztelendő
Majláth Gusztáv Károly
erdélyi püspök urnak.

A domonkosrendű apácák multja Erdélyben.

A múlt év decemberében volt a Szent Domonkos rend hétszázéves jubileuma. Ezen alkalommal egy könyv jelent meg „A Szent Domonkos Rend multjából és jelenéből” címen, mely több értékes dolgozat mellett a magyarországi dominikánus zárdák vázlatos történetét is ismerteti. ¹⁾ Sajnálattal láttam, hogy az erdélyi zárdák és pedig első sorban az apácázárdák majdnem teljesen ismeretlenek. A rend történetének kiegészítésül és a történeti világosság kedvéért legyen szabad a következő, történelmi kútfőkből leszűrt, megállapításokra hivatkoznom:

Teljesen igazolható a következő domonkosrendű apácázárdák létezése.

Besztercze: Kétségtelenül bizonyos, hogy Beszterczén legkésőbb 1485-ben voltak sz. domonkosrendű apácák. Ebben az évben ugyanis említést tesz

róluk a gyulafehérvári káptalani levéltár 736 számú oklevele, amely szerint Farkas Tamás, ágyban fekvő beteg, Szentmihálytelkén levő, kolozsmegyei halastavát és malmát alapítványképen, de 1000 forintért, a besztercei dominikánus apácáknak (monialibus ac sororibus s. Dominici) hagyományozza.

Nagyon valószínűleg ugyanezen apácákat említi a kolozsmonostori konvent azon oklevele, ²⁾ melynek értelmében 1501-ben Geréb Péter erdélyi vajda a kolozsmonostori konventnek elrendeli, hogy a besztercei apácaklastromot Porkoláb Demeternek Szentmihálytelkén lévő malom és halastó birtokába iktassa be.

Ez nemcsak azért látszik valószínűnek, hogy másrendű besztercei apácázárdáról nincs semmiféle történeti adatunk, hanem azért is, mert ismét Szentmihálytelkén lévő halastóról és malomról esik szó, mely talán azonos az előbb említettel és az 1000 forint miatt csak másodkézből jutott ily későre kezükbe.

Ferrári Antal predikátor generális feljegyzése a besztercei dominikánus férfizárdának Antonius nevű tagját, mint az apácák gyóntatóját említi meg az 1524.-ik évben. ³⁾ Ebből is dominikánus apácákra kell elsősorban gondolnunk.

Brassó: Itt is voltak domonkosrendű apácák, kiknek zárdája 1530-ban került idegen kézre ⁴⁾ Valószínűleg ezen zárdá lakóinak volt a Ferrári által említett domonkosrendű István atya ⁵⁾ a gyóntatója.

Kolozsvár: Kolozsvárott is éltek dominikánus apácák. Beke: „A kolozsmonostori konvent levéltára” című művében a következő adatokat találjuk erre vonatkozólag:

1.) 1514-ben Zápolya János vajda támasztó levele szerint Szobi Mihály, Bethlen Miklós és somberekli Erdélyi Márton kolozsmegyei domb nevű birtokukat a kolozsvári sz. Egyedről nevezetes domonkosrendű apácáknak adják. ⁶⁾

2.) A 375 és 376. sz. oklevelek szerint 1519. május 1.-én Zápolya János elrendeli

Oberbauer A. utóda

Budapest, IV. Váci-utca 41.

A legjobb hírnévnek örvendő és legrégebb egyházi szerek ruhák, zászlók, stb. gyára — Arjegyék kívánatra ingyen és bérmentve.

tervét meg kell érteni és folyton újabb kísérleteket tenni! Bár a béke útját minél előbb megtalálnák és elszántan követnék mindazok, akik annyi nemzetnek sorsa felett döntenek! Isteni kegyelmek záloga és a jó indulatnak jele legyen az apostoli áldás, amelyet szeretettel adunk rátok szeretett fiaink és tisztelendő testvéreink, valamint a gondjaitokra bízott papságra és hívőkre.

XV. Benedek.

Hivatások ápolása.

A világháború talán nemsokára lezajlik; megkezdődik a rendes, kulturált élet. Kezdetben nehézségekkel természetesen, mert három év pusztítását egykönnyen jóvá nem tehetjük. A gazdasági krízis megoldása, a vérvesztés pótlása nem egy évnek lesz a munkája. Mikor először fut végig a földtekén a béke tavaszi árama, fellélegzenek a lelkek, új energiák pattanak fel s munkába áll állam, társadalom és egyén egyaránt. Az eltakarított romokon új szelek fúvalmát fogjuk érezni s az elváltozott társadalmi, állami, nemzetiségi és világnézeti viszonyok keresik érvényesülésük formáit. A hivatások, a műhelyek, géptermek megtelnek újra, tanítók és tanárok is lesznek minden vonalon, hisz ezen állások mindig túltermeléssel állottak szembe; csak egy terroren lesz üresen: *Krisztusnak földi országa*. Az elesett francia papok száma már közel 5000, pedig egyet is milyen nehéz pótolni s mennyi áldozat nevelni. A missziók Erdély nagyságú plebániái elhagyatva s remény sincs, hogy valaki a közel jövőben kikötne a fűszeres szigetek partjain. A német birodalom papnövédekéi fegyverben, nálunk pedig még talán a IV. évnek van egy pár hallgatója. Messis quidem multa, operarii autem pauci . . . Ki lesz, aki beleálljon az új idők nagy munkába? Lesz talán valaki, aki szekerem megy a

harmincadik filia egyikébe temetni vagy keresztelni; de lesz-e elég erő, hogy intenzív munkázás, szociális és társadalmi munkával a magunk javára fordítsuk az új idők szellemét s az általános restaurációban a katolicizmusnak megfelelő helyet biztosítsunk. Pedig a jó lelkek még keleti missziókról álmodnak!

Mit tegyünk tehát? Mindenek előtt hagyjuk a nagy traktátusokat a paphiány okairól. Ezek rendszeresen olyan egyéni megállapítások, a melyekről vitatkozni sokat lehet, de ami vajmi kevésbé viszi előbbre ügyünket. Miért hangoztassuk minduntalan az idők rossz szellemét, mikor már Szent Ágoston rég megmondta: „Tempora nos sumus”!?

Ehelyett a krisztusi idealizmus minden nehézséget legyűrő lelkületével vágjunk bele a munkába és az idők szavát megértve igyekezzünk *tenni, eselkedni*.

Az én gyakorlati megoldásom a következő pontokból állana:

Az anyagot a papságra a falú, város, konviktusok adják s tovább fejlesztik a papi kisszeminariumok.

1.) *Falusi* iskolákban sok jó fiú van. Erősek és szelídek. Odahaza is csak jót tanulnak. Szeretnek ministrálni. Leckéjüket is megtanulják s a katekizmust negyed osztályos korukban jobban tudják, mint akárhány kezdő katekéta. Sokszor szótlanak, vagy nehezen tudnak előadni, de amellett aztán szemérmesek és éleseszűek. Kijárják a negyedik, ötödik, hatodik osztályt, ismétlődő is eljönnek olykor s maradnak — otthon a gazdaság mellett. Kevés a föld, sok a gyermek; nem tudják a szülők taníttatni. Még a régi időkben is jó szekér gabonát kellett Szeredába felvinni, ha Somlyóra beakarták iratni a fiút.

Mihályi rektor székfoglalója igen nyíltan és elég magas helyről megmondta a módot: hogyan lehetne ezeket pap-pá nevelni; hogy a 8—10 gyermekes szegény szülői munka és áldozatkészség mellett talán nem lenne olyan bor-

zasztó, ha a coelebs pap is egy árvát felnevelne — az Istennek. Sok minden rokonai segélyezésnél, takarékpénztári gyűjtésnél fontosabb és életbevágóbb feladat volna ez.

A kegyelmes Püspök Úr ebben a tekintetben is sokat áldoz. Sokat taníttat intézetekben, középiskolákban, egyetemekben.

Nem lenne jó, ha olykor egy-egy falusi plebánosnak, káplánnak, vagy hitoktatónak eszébe jutna: irok ezen szegény fiú érdekében a püspök úrnak. A fiú nem rokonom, a gyermek szülői sem gondolnak a tanítására, de én meglátam lelkében a hivatás szikráját. Ez az ajánlás már nem lenne afféle protekciós dolog, hisz az ajánlót semmi külső körülmény, vagy érdek nem vezeti — csupán Isten dicsősége. Viszont a lelkész részére ez az ajánlás obligót is jelentene, hogy azt a fiút, akit a püspök az ő ajánlatára taníttat, a vakációban is figyelemmel kíséri és papi szellemben neveli. Ilyen módon hány egyszerű falusi pap, káplán vagy hitoktató vállalná egy-egy jó fiú felügyeletét vakációban s odahaza, ha az anyagiakról különben gondoskodva van. Hisz ajánlotta, ő kezkesedik is érte.

Toldozott-foltozott alapítványaink is csak arra jók, hogy segítsenek azon szülőkön, akik amúgy is taníttatnák gyermekeiket. A szegény ember azonban alapítvány mellett sem tudja papnak taníttatni a fiát. Minden évben 200—300 koronát pótolni, azonkívül ruházni, felszerelni s mindezt 8 éven keresztül — teljes lehetetlen.

Alapítványainkat úgy kellene rendezni, hogy azok fedezzék a kiadásokat. Inkább kamatoztatni a tőkét, mintsem havi pár koronával „alapítványt adni.”

2.) *A városban* már több iskola van. Elemi, polgári, gimnázium. Van talán rendes hitoktató, vagy hittanár. A gyermekek is élénkebbek és többet tudnak. Többféle módon lehet hozzájuk

a kolozsvári dominikánus apácák beiktatását a fennnevezett birtokba és még ugyanazon év június 2-án megtörtént a beiktatás a 738 sz. okl. tanúsága szerint.⁷⁾

3.) 1521-ben Szapolyai János a kolozsmonostori konventnek elrendeli, hogy a kolozsvári dominikánus apácák klostromát Szóbi Mihálynak Tuzson nevű, kolozsmegyeyi birtokába iktassa be.⁸⁾

4.) Az „Oklevéltár Kolozsvár törtétihez” című gyűjteményben találjuk Kövágó (Lapicide) György feleségének Magdolnának 1531-ben kelt végrendeletét, melyben többféle apácák mellett a kolozsvári domonkosrendű apácák szintén megvannak említve. Ezen végrendelet benünket érdeklő részeinek fordítása a következő:

Továbbá a feketeruhás (sub habitu nigro) apácáknak, akik a sz. Egyed oltalma alatt álló zárdában laknak, hagyom összes ruháimat. . .

Továbbá házamnak összes butorait sz. Ferenc harmadrendű szürkeruhás nővéreinek adom, akik a város falain belül laknak. . . .

Továbbá a sz. György előhegyen fek-

vő szöllőmet a sz. Domonkos-nővéreknek sororibus sancti Domini) hagyom.

Továbbá „Magdolna urnónek, egykori Désy Péter leányának, sz. domonkosrendű nővérenek (sorori ordinis s. Domini) egy akó bort hagyományozok.”⁹⁾

Ezekből ismét bizonyos, hogy volt Kolozsvárott domonkosrendű apácázárda, de az a körülmény, hogy feketeruhás nővérek, tehát nem dominikánus apácák voltak a sz. Egyedről nevezett apácaklostrom lakói, az első pontban említettekkel ellentétben áll. Megoldani ezt a nehézséget ezen eddigi adatokból lehetetlen, legfeljebb csak bizonyos valószínű feltételezésekkel élhetünk az ellentétke kiegyenlítésében: Ugyanis nem lehetetlen egy városban két azonos nevű zárda; vagy ha csak egy volt, akkor megengedhető feltevés, hogy a domonkosrendű apácák a sz. Egyedről nevezett zárdájukat előttünk ismeretlen okok miatt elhagyva, mely egy 1459-iki oklevél szerint, ha csak egy ily nevű apácázárdát tételezünk fel, a városban kívül (extra civitatem Kolosvár in promontorio vinearum) volt,¹⁰⁾ a város belső részeiben telepedtek meg és másrendűeknek adták át zárdájukat. Talán ezt említi Beke

idézett műve is,¹¹⁾ mely egy apácának végrendeletét közli 1481-ből.

Ferrari feljegyzése Brosz Mihály domonkosrendű atyát említi a kolozsvári zárdából, mint apácagyóntatót.¹²⁾

Talán ezen kérdés világosabb megoldása is lehetséges volna az eredeti oklevelek láthatásával, de a tény így is igazolt.

Valószínűleg dominikánus apácák voltak a következő helyeken levő apácaklostromokban:

Gyulafehérvár: 1294-ben történi említés gyulafehérvári apácázárdáról, melynek (Ős (Eos) Ivanka fiai János és György a gyulafehérvári káptalan bizonyossága szerint Pethelakán levő birtokait adományozták. Ezen apácák a Szentlélek-ről elnevezett templomot bírták¹³⁾ Az itt akkor már fennálló domonkosrendű férfi-zárda létezéséből és a gyulafehérvári zárda kétszeres és háromszoros ismétléséből a későbbi írók zárdanévsorában némi valószínűséggel azt lehet következtetni, hogy dominikánus apácákról van szó ezen oklevélben.

N a g y s z e b e n: Ferrari feljegyzése szerint Köhalmi (de Rupe) Gáspár dominikánus atya volt itt apácagyóntató.¹⁴⁾

férni. A szülők is tehetősebbek. Az egész felelőség a hitoktatón fordul meg. *) Indiferens, hivatalnok családokban egyszer csak azzal áll elő a fiú, hogy pap lesz. A szülők csodálkoznak, a rokonok lebeszélnek, a pájtások nevetik. De a fiú állhatatosan megmarad a mellett s közben gyakran eljár gyónni hitoktatójához, szívesen megy vele sétálni s örömmel olvassa a tőle kapott könyvet. Van a fiúk között kongregáció is. A gyűlések azonban nemcsak imákból állanak, hanem havi, heti beszámolókból: mit végzett ez vagy az a szakosztály. Vagy ha ez nincs, van Eucharistikus Gyermek Szövetség, ahol nem a hitoktató parancsolja a templomlátogatást, hanem ahol a fiúk hívják egymást — a szentáldozáshoz.

Már a papi hivatás ápolása szempontjából is a városokban föltétlen függetleníteni kellene a hitoktatói állást minden más teendőktől, hogy aztán így egészen iskoláinak s a gyermekpásztorációnak élhessen. A városi káplánoknak rendszeren tülköz óraszámuk van. Mint káplánok nem tudnak intenzív, felnőtt pásztorációt kifejtetni, hisz az időt jó részét iskolában töltik; mint hitoktatók nem azért, mert az iskolán kívül nem érnek rá a gyermekekkel foglalkozni.

De a rendszerek nem változnak márról holnapra s addig is a városból jövő hivatás nevelése céljából a hitoktató a következőket teheti:

(Folytatjuk.)

*) Természetesen nem 25—30 óraszám mellett

H I R E K.

— **Főpásztorunk** február 19.-én este szerencsésen és egészségben visszaérkezett székhelyére. Távolléte alatt a nagy közlekedési nehézségek dacára is felkereste és vigasztalta menekült híveit.

S e g e s v á r: Mansueti János volt a segesvári, valószínűleg dominikánus, apáca gyónatója 1524 körül. ¹⁵⁾

Ezek csak valószínű feltevések, de remélhető, hogy az újabb kutatások igazolni fogják.

Ha erdélyi egyházmegyénk történetének, vagy a domonkosrend múltjának megírásához a legesekélyebb mértékben is hozzájárulhattam, célt értem.

Balla Mihály Ferenc

IV. éves theologus.

1) Kiadta: Dr. Horváth Sándor. Budapest 1916. (Stephanum kiad.) — 2) Beke A.: A kolosmonostori konveut levéltára (Budapest 1898. Athanasium) 88. l. 318. sz. okl. (E mű az oklevelek rövid ismertetését tartalmazza). — 3) Bunyitay-Rapacs-Karácsonyi: Egyháztört. emlékek (Budapest. Sz. István Társ.) 1902. 531. l. r. k. — 4) Dr. Horváth: i. m. 218. l. — 5) Egyháztört. eml. l. k. — 6) I. m. 96. l. 360. sz. okl. — 7) I. m. 98. l. — 8) I. m. 400. sz. okl. 102. lap. — 9) Jakab Elek: Oklevéltár Kolozsvár történetéhez. Buda 1870. (Egyetemi könyvny.) I. k. 373. lap. — 10) Jakab E. i. m. 198. lap. — 11) 249 és 250. sz. okl. 75. lap. — 12) Bunyitay: i. m. 529. l. — 13) Urkundenbuch I. k. 197. l. Franz Zimmermann und Karl Werner Nagyszeben (Hermannstadt) 1892. — 14) Bunyitay i. m. 529. l. — 15) I. m. 531.

Hajdumegyében a 16.000 oda irányított menekültből még több mint 9000 csíki és gyimesi menekültet talált, akik 19 községben vannak elhelyezve. (Tiszacsege 80, Nádudvar 30, Hajdu-hadház 1780, Földes 118, Hajdu Szovát 310, Püspökladány 50, Hajdu-dorog 661, Hajdu-böszörmény 842, M. Pércs 400, Hajdunánás 2000, Egyek 400, M. Sámson 120, Kaba 1618, Tetétlen 150, V. Pércs 443, B. Ujváros 115, Téglás 311, Hajdu- Szoboszló 16.) Felkereste Domahidy főispánt és Márk Endre polgármestert, hogy Debrecen város és Hajdu megye jóvoltát megköszönje.

A főpásztor útja érthető örömet okozott székely hívei között. Jó benyomást tett a főpásztorra a hatóságok gondossága néppükkel szemben. Jól esett látnia, hogy a színmagyar Hajduságban még igazi magyarok, vendégszerető, érezni tudó testvérek laknak. A lakosság és a hatóságok összefogtak, szeretettel felkarolták menekültjeinket; élelemről és ruháról a viszonyokhoz mérten eléggé igyekeztek gondoskodni. Ne feledjük, hogy inséges esztendőket élünk. S ha mégis Hajduban azt tapasztaljuk, hogy a menekültek élelmézése, felruházása nem áll a lakosság átlagának ellátása mögött; úgy ezt kétszeres hálával kell elnaplónunk.

Hajduböszörményben például 60 cipész foglalkozik a menekültek lábbelijének készítésével! A főpásztor tapasztalatai más tekintetben is kielégítőek voltak. Egészségügy, iskolázás stb. mind kellő figyelemben részesül.

Ezek után a főpásztor is úgy látja, hogy jobb csíki székelyeinknek bevárni a szép tavaszt Hajduban, mint kibontakozni onnan ma, ilyen időben s ily élelmézési misériák között. Papiaink közül még ott vannak: Kádár J. Hajdu Nánáson, Bartalis Márton Hajduhadházon, Nagy Antal Mikepércsen, Fekete József Kabán; de ők is mielőbb haza igyekeznek homlelvő híveikhez.

— **A nagybőjti szentbeszéd** a székesegyházban minden vasárnap délután 3 órakor lesz. Pénteken a katonák részesülnek lelki oktatásban. Német beszédek nem lesznek.

— **Tábori mise Korondon.** A sóvidéken táborzó honvédek őrnagya Komáromi Böngér István vallásos lelkiületének szép jelét adta az által, hogy megkérte a korondi plebánost a katonák lelkiüdvének gondozására. A felkérésnek természetesen a legnagyobb készséggel tett eleget a plebános és azóta minden vasárnap a hóval borított bércek alján, kűnn a szabadban mond tábori misét és predikációt, melyen az őrnagy egész tisztikarával példás buzgalommal vesz részt.

— **A kolozsvári szociális iskola** programja. A Szociális Missziótársulat Kolozsvárt Gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök ő excellenziája védnöksége alatt Szociális iskolát nyitott. Az előadások február 20.-ától május 1.-éig minden kedden és csütörtökön este 5—7 óráig tartanak meg.

— **A Fogarassy lyceum** akademikum alap állása a központi pénztár kimutatása szerint 1916. december 31.-én tőzsdei ér-

tékben 3,738,340.81 korona volt; 1915. december 31.-én 3,597,445.27 kor., tehát 1916. évi gyarapodás 140,895.54 korona.

— **Választmányi gyűlés.** Az irodalmi társulat választmányja február 27.-én, kedden délután 5 órakor a főgimnázium tanácstermében gyűlést tart. A gyűlés tárgya a pénztári jelentés és a közgyűlés előkészítése.

— **Villamos központ Erdélyben.** Kolozsvárról jelentik: Erdélyben a földgáz kihasználására nagyszabású villamosközpont létesítését tervezik. A központ Erdély szívében épülne. A központ fogja majd szolgáltatni a földgázból nyerendő villamos erőt egyrészt létesülő ipari vállalatok, másrészt a városok számára, de főleg a mezőgazdaság részére. A villamosközpont részvénytársasági alapon fog megalakulni.

— **Garázdálkodtak** ismeretlen tettesek és feltörték Krzyzewszky adóárnok szülőjében a méhest. 30 család méh pusztult el, a mi már magában is több mint 1000 korona kár, s ha még a kaptárakban esett rongálást is ide vesszük, a kár meghaladja a kétezer koronát.

— **Sok a kutya.** Főkapitányunk annak idején felhívta azokat a tulajdonosokat, akik kutyákat tartanak, hogy kutyáikat szájkosárral lássák el. A felhívásról úgy látszik megfélemedtek az illetők, mert a kutyák mind szájkosár nélkül járnak, sőt a várbeli sétáterem gazdátlan kutyák is csavarognak, melyek már hetek óta zavarják meg éjjel is a közellakók nyugalomát. Ebben a borszük világban nem ártana a csavargó kutyákat összefogdosztatni.

IRODALOM.

Az Élet szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkeszti Andor József) február 18.-i száma a következő tartalommal jelent meg: A biboros halál. a—a. — Sík Sándor költészetéről, Radványi Kálmán. Ének. (Költmény.) Boros Ferenc.—Versorok. (Költmény.) Boros Ferenc. — A százesztendő kalendárium. (Regény.) Boros Ferenc. — Gondolatok. H. K. — Orvosok. (Kis pasztell.) Pokorny Margit.— Fotoművészet. Kankovszky Ervin. Szívvel lélekkel. (Regény.) Irta: René Bazin; fordította: Kálmán György.— Kultúra.— Hétről-hétre. — Szerkesztői üzenetek. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Eladó ház.

Báthory utca 7. sz. 4 szoba, konyha, kamara és egyéb mellékhelyiségek, értekezhetni ugyanott.

Eladó ház.

3 szoba, konyha és mellék-
helyiségek. Nagy gyümöl-
esős kert.
Nagy-Görög utca 2. szám.

A borbándi határban a Tövis
felé vivő ut mentén s közvetle-
nül a város alatt levő Mendel
féle

tégla gyár

haszonbérbe adó. Érdeklődők
forduljanak Dr. Vizsolyi Manó
zárgondnokhoz Gyulafehérvárt
a Dr. Mayer irodában.

Fényképészeti cikkek!
gyári árban kaphatók!

Schäser Ferencz

o könyvkereskedésében Gyulafehérvárt. o

FLEMMICH A. FIAI

sima és minifazott selyemszövetek meckanikai szövődéje

WIEN, Alapított 1838. **GYÁR:**
VI., Webgasse 43. 600 alkalmazott. Römerstadt, Mähren.

Készítmények:

templom-, zászló- és kárpitszövetek

minden stílusban, valamint

KÉSZ MISERUHÁK

dus választékban, mindenféle és ókeresztény formában is.

Eladás közvetlen a gyárból a legolcsóbb ár-
ban történik

Miseruhák javítása elvállaltatik. Költségajánlat díjmentes.

Fleischer János

(Keresztény katolikus cég.)
egyházi ruha és reverenda szabó
PÉCS, Ferenciek-utca 9. sz.

Évek hosszú gyakorlata képesít a
legjobb szabású, minőségű és fino-
man kidolgozott reverendák és cí-
mádák, papi civil öltönyök előállít-
ására. Üzletemet első sorban

Egyházi ruhák

készítésére rendeztem be. Min-
dennemű egyházi ruhák: casulák
pluvialék velumok, baldachinumok
minisztráns ruhák zászlók, lobo-
gók, karingek, álbák, kehelyruhák
stb. készítenek.

Nem kell sem Budapestre sem
Bécsbe menni. Üzletem verseny-
képes minden pesti vagy bécsi
céggel úgy szabászat, mint ár és
minőség tekintetében. — Tessék
meggyőződni róla.

Egyházi ruhák javítása olcsón és
jól eszközöltetnek. — Költségvetés
és árjegyzék ingyen!

Személyesen is megjelenek.

Egyházi nyomtatványok jegyzéke.**Januári Relációk.**

- I. sz. Reláció: Apographa et tabellaris
conspetus Matricularum. rsz. 365.
II. sz. Reláció: Kegyescéli adományok.
rsz. 366.
II. sz. Reláció: U. e. esp. részére. rsz. 367.
III. sz. Reláció. Az elmúlt évben tett új
alapítványokról rsz. 368.
IV. sz. Reláció. Az elmúlt évben szer-
zett új ingatlanokról. rsz. 369.

Februári Relációk:

- V. Reláció. Ehez tartoznak:
1. Pénztári napló, külv. rsz. 370, ive 6 f.
ugyanaz belv. rsz. 370b. ive 6 f.
2. Rovatos kimutatás az egyház jö-
vedelmező alapitokéiról kül- és belv
rsz. 371 k. és 371 b. ive 8 f.
3. Leltár, kül- és belv rsz. 372, 372b. 8f.
4. Kimutatás az év végén vagyoni
állapotról kül- és belv rsz. 374-b. 10f.
VI. Reláció. Nyugdíjalap, kisegítőalap
részére szóló befizetések, rsz. 375 6f.
(Csak esperesek részére.)

Márciusban Reláció nincsen előírva.

Áprilisi Reláció.

- VII. Reláció. Papi húsvéti lelkigyakor-
latokról szóló jelentés, rsz. 376. 6 f.
(Csak esperesek részére.)

Májusban Reláció nincsen előírva.

Juniusi Relációk.

- VIII. Reláció: Első áldozásról s a hús-
véti időben végzett gyónásokról
szóló kimutatás. Rsz. 377,
VIII. Reláció: (U. e. esp. részére, rsz. 378.
IX. Reláció: Tavaszi koronagyűlés
jegyzőkönyve. rsz. 379.
(Csak esperesek részére.)

Juliusi Relációk.

- X. Reláció: Iskol. szoló jelentés. rsz. 380.
X. Reláció (B. I.): Fiúgyerm. isk. kimut.
Esperesek részére rsz. 408.
X. Reláció (B. II.): Leánygyerm. isk.
kimut. Esp. r. rsz. 409.
XI. Reláció: Hitoktat. szoló jel. rsz. 381.
XI. Reláció: U. e. esperesek r. rsz. 382.

Augusztusi Reláció.

- XII. Reláció: Kath. egyesületekről
szóló jelentés, rsz. 383.
XII. Reláció: U. e. esperesek r. rsz. 384.

Szeptemberi Reláció.

- XIII. Reláció: Plebániái schematismusi
adatok. rsz. 385.
XIV. Reláció: Szerzetesházak schem.
adatok. (Csak házfőnökök r. rsz. 386.

Novemberi Reláció.

- XV. Reláció: Őszi koronagyűlés jzvk.
Csak esperesek r. rsz. 387.

Decemberi Reláció.

- XVI. Reláció: Főesperesi látogatásról
szóló jelentés. (Csak esp. r. rsz. 388.

Különféle egyházi nyomtatványok:
Matricula Baptisatorum. Bel és külv.

rsz. 389 b. és 389 k.

- Matricula Confirmatorium** rsz. 390.
Matricula Copulatorum. rsz. 391.
Eljegyzési anyakönyv. (Liber Spon-
salium.) (Magyar ny.) rsz. 392.
Matricula Conversorum. rsz. 393.
Matricula Apostatarum. rsz. 395.
Matricula Defunctorum. rsz. 395.
Matricula Mixta Matrin. rsz. 396.

A csupán polgári házasságot kötöttek
anyakönyve. rsz. 397.

Ügyviteli napló. 1 old. 10 tétel.) rsz. 398.

Fennti nyomtatványoknak ive 12 fillér.

Extractus Baptisat. drb. 6 fill. rsz. 399.

Extr. Copulatorum. drb. 6 fill. rsz. 400.

Extr. Defunctorum. drb. 6 fill. rsz. 402.

Bérmálási lap. 100. drb. 1.60 f. rsz. 402.

Hirdetési bizonyítvány. drb. 2 f. rsz. 403.

Idegen jegyesekről szóló értesítvény.

drbja. 2 fillér. rsz. 404.

Kötelezvény. (Kisebb tőkéről.) (3 f.) 405.

Kötelezvény. (Bekebelezésre.) (3 f.) 406.

Szt. mise után végzendő ima. (10 f.) 407.

A papírárak, valamint a munkabér
folytonos emelkedése folytán a nyomtat-
ványok árának emelését fenntartjuk ma-
gunknak!

Házialdás, a ház és családnak Jakab
apostol szerint való lelki megáldás.

38×51 cm. nagyságú tablau, a Fájdal-

mas Szűz és sok Szentek képeivel ellátva.

Fekete nyomásban. (Színezve 2 kor.-val
drágább.) ára: példányonként 60 f.

Pecsetnyomó rézből, 4-6 kor.

Kaphatók: a Püsp. Lyc. Könyvnyomdában Gyulafehérvárt.

A szerkesztésért felelős: **Péter Antal.**

Nyomatott a Püspöki Lyceumi könyvnyomdában (Schäser Ferenc) Gyulafehérvárt.